

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 10

REKENINGKUNDE

NOVEMBER 2006

Hierdie memorandum bestaan uit 20 bladsye.

QUESTION 1

1.1

1.1.1	<p>Verduidelik waarom huur as 'n vaste koste en die plastiekhouders as 'n veranderlike koste gesien word.</p> <p>Huur – vaste: 'n Vaste bedrag van R250 word elke maand betaal afgesien van die getal matte wat geproduseer is. ✓✓ Plastiekhouders. Die bedrag vir houders sal elke maand verander afhangende van die getal matte wat verkoop word. ✓✓ <i>(Enige geldige verduideliking)</i></p>	(4)																		
1.1.2	<p>Gee twee voorbeelde van veranderlike kostes ander as die wat in 1.1.1 genoem is.</p> <p>Vaste koste:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Salaris van assistent ▪ Elektrisiteit <p><i>Enige twee voorbeelde voorsien ✓✓</i></p> <p>Veranderlike koste:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wol ▪ Garing <p><i>Enige twee voorbeelde voorsien ✓✓</i></p>	(4)																		
1.1.3	<p style="text-align: center;">Bereken die totale koste om 150 matte te produseer insluitende die koste van die houders.</p> <table border="1" data-bbox="381 1348 1079 1686"> <tr> <td>Wol en garing</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td style="text-align: right;">R2 250</td> </tr> <tr> <td>Salaris: Samantha</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td style="text-align: right;">R1 200</td> </tr> <tr> <td>Huur van motorhus</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td style="text-align: right;">R250</td> </tr> <tr> <td>Elektrisiteit</td> <td style="text-align: center;">✓</td> <td style="text-align: right;">R300</td> </tr> <tr> <td>Plastiekhouders</td> <td style="text-align: center;">✓✓✓</td> <td style="text-align: right;">R562,50</td> </tr> <tr> <td>Totale koste om matte te produseer</td> <td style="text-align: center;">☑</td> <td style="text-align: right;">R4 562,50</td> </tr> </table>	Wol en garing	✓	R2 250	Salaris: Samantha	✓	R1 200	Huur van motorhus	✓	R250	Elektrisiteit	✓	R300	Plastiekhouders	✓✓✓	R562,50	Totale koste om matte te produseer	☑	R4 562,50	(8)
Wol en garing	✓	R2 250																		
Salaris: Samantha	✓	R1 200																		
Huur van motorhus	✓	R250																		
Elektrisiteit	✓	R300																		
Plastiekhouders	✓✓✓	R562,50																		
Totale koste om matte te produseer	☑	R4 562,50																		
1.1.4	<p>Bereken wat dit Jossie kos om een mat te produseer insluitende die koste van die houder.</p> <p>Koste om 150 matte te produseer = R4 562,50 Dus koste om 1 mat te produseer = $\frac{R4\ 562,50}{150}$ ✓☑</p>	(4)																		

	= R30,42	☒	
--	----------	-------------------------------------	--

1.2

<p>1.2.1</p>	<p>Jossie is oorreed dat Peter nie vir al die matte wat aan hom vertrou is, rekenskap gegee het nie. Bereken die getal matte wat blykbaar vermis word.</p> <p>225 ✓ – 182 ✓✓✓ (R11 830 ÷ R65) = 43 – 32 ✓ = 11 ✓</p>	<p>(6)</p>
<p>1.2.2</p>	<p>Volgens jou mening maak die kostes van die stalletjie dit vir Jossie die moeite werd om aan te hou met die verkoop van die matte by die strand? Verduidelik kortliks. Watter advies sal jy haar gee?</p> <p>Ja/Nee ✓ Enige geldige verduideliking ✓✓</p> <p>Ja.: Die addisionele koste van die huur van die stalletjie is minimaal in vergelyking met die winste wat Jossie met die verkoop van die addisionele matte sal maak.</p> <p>Meer potensiale kliënte by die strand bv. toeriste</p> <p>Nee: Jossie het 'n verlies gelei deur 11 matte wat vermis of gesteel is. Verkope by die strand is seisoenlik afhangende van die weer.</p> <p>Advies ✓✓</p> <p>Ja: Verbeter interne kontrole/beheer of</p> <p>Nee: Vind 'n ander uitgang wat meer gerieflik is of produseer en verkoop 'n ander produk.</p>	<p>(5)</p>

1.3

<p>1.3.1</p>	<p>Jossie het besluit om as a beslusting verkoper te registreer want sy redeneer dat dit haar sal toelaat om 14% BTW op die matte te vra (R9,10) en dat dit na 'n ekstra wins van R9,10 per mat sal lei. Is sy korrek? Verduidelik.</p> <p>Dit is nie korrek nie. ✓</p> <p>As sy as 'n BTR verkoper registreer, moet die R9,10 aan SAID oorbetal word ✓✓ en nie deur Jossie gehou word nie. Dit sal nie winste in enige manier verhoof nie. ✓✓</p>	<p>(5)</p>
<p>1.3.4</p>	<p>Verduidelik waarom baie mense voel dat BTW 'n regverdige sisteem van belasting is. Voorsien twee punte.</p> <p><i>Enige twee geldige punte ✓✓ ✓✓</i></p> <p><i>Dit is van gelyke toepassing op alle persone afgesien van jou inkomste. Geen persoon word vrygestel van die betaling van BTW nie.</i></p> <p><i>Sekere noodsaaklikhede is Nil-basis (zero-rated) of uitgestelde (exempt).</i></p> <p><i>Toeriste dra ook by.</i></p>	<p>(4)</p>

2.1	Datum	Rekening Dt.	Rekening Kt	Bedrag
	1	Bank	Kapitaal	R50 000
	4	Handelsvoorraad ✓	Krediteurekontrole ✓	R3 920 ✓✓
	10	Krediteurekontrole ✓	Trading Stock ✓	R255
	15	Debiteurekontrole ✓	Verkope ✓	R910
		Koste van Verkope ✓	Handelsvoorraad ✓	R650 ✓✓✓
	20	Toerusting ✓	Bank ✓	R6 500
	22	Debiteureafslag ✓	Debiteurekontrole ✓	R336
		Handelsvoorraad ✓	Koste van Verkope ✓	R240 ✓✓
	25	Bank ✓	Debiteurekontrole ✓	R545,30 ✓✓
		Korting toegestaan ✓	Debiteurekontrole ✓	R28,70 ✓✓
	27	Onttrekkings ✓	Handelsvoorraad ✓	R225 ✓✓
	30	Krediteurekontrole ✓	Bank ✓	R3 245
	(35)			

2.2	Datum	Joernaal	Brondokument	B	E	L	
	1	Kontant- ontvangstj-oernaal	Duplikaat Kwitansie/ Bank deposito strokie / Elektroniese oordragsadvies	+R50 000	+R50 000	0	
	15	Debiteurejoernaal ✓	Duplikaat Faktuur ✓	+R260 OF	+R260 OF	0	✓✓✓
				+R910 -R650	+R910 -R650	0	
	25	Kontant- ontvangstj-oernaal ✓	Duplikaat Kwitansie ✓	+R545,30 -R574	-R28,70	0	✓✓✓
	27	Algemene Joernaal ✓	Joernaalbewysstuk ✓	-R225	-R225	0	✓✓✓
	(15)						

VRAAG 3

3.1

3.1.1	<p>Verduidelik die verskil tussen die terme 'bruto salaris' en 'netto salaris'.</p> <p>Bruto salaris is volle betaling voor enige aftrekking ✓ Netto salaris is die bedrag betaalbaar aan die werker na aftrekkings ✓</p>	(2)																
3.1.2	<p>Waarom verskyn die sekuriteitswagte nie in hierdie joernaal nie?</p> <p>Hulle verdien lone en word op 'n weeklikse basis betaal ✓✓</p>	(2)																
3.1.3	<p>Voltooi Gary Mashego se betalingsadvies deur die ontbrekende syfers en besonderhede in te vul:</p> <table border="1" style="margin: 10px auto;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: left;">BETALINGSADVIES: GARY MASHEGO</th> </tr> <tr> <th colspan="2" style="text-align: right;">Datum: Sept 2006</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bruto salaris</td> <td style="text-align: right;">12 500.00</td> </tr> <tr> <td>LBW aftrekking</td> <td style="text-align: right;">- 3 125.00</td> </tr> <tr> <td>Mediese aftrekking</td> <td style="text-align: right;">- 1 100.00</td> </tr> <tr> <td>Pensioenfonds aftrekking ✓</td> <td style="text-align: right;">✓✓ - 937.50</td> </tr> <tr> <td>WVF aftrekking ✓</td> <td style="text-align: right;">✓✓ - 125.00</td> </tr> <tr> <td>NETTO SALARIS</td> <td style="text-align: right;">✓☑7 212.50</td> </tr> </tbody> </table>	BETALINGSADVIES: GARY MASHEGO		Datum: Sept 2006		Bruto salaris	12 500.00	LBW aftrekking	- 3 125.00	Mediese aftrekking	- 1 100.00	Pensioenfonds aftrekking ✓	✓✓ - 937.50	WVF aftrekking ✓	✓✓ - 125.00	NETTO SALARIS	✓☑7 212.50	(8)
BETALINGSADVIES: GARY MASHEGO																		
Datum: Sept 2006																		
Bruto salaris	12 500.00																	
LBW aftrekking	- 3 125.00																	
Mediese aftrekking	- 1 100.00																	
Pensioenfonds aftrekking ✓	✓✓ - 937.50																	
WVF aftrekking ✓	✓✓ - 125.00																	
NETTO SALARIS	✓☑7 212.50																	

3.1.4	<p>Bereken die bedrag wat die werkgewer in verband met die Medies vir Gary Mashego vir die hele jaar bygedra het.</p> <p>✓ ✓ ✓ ✓ $R1\ 100 \times 2 \times 12 = R26\ 400$</p>	(4)
3.1.5	<p>3.1.5.1 Wat is die minimum maandelikse salaris op hierdie skaal?</p> <p>$R54\ 000 \checkmark \div 12 \checkmark = R4\ 500 \checkmark$</p> <p>3.1.5.2 Hoe lank sal dit Sarah neem om na die volgende kerf te vorder?</p> <p>$18\ 000 / 6\ 000 = 3 \text{ jaar } \checkmark \checkmark$</p> <p>3.1.5.3 Bereken die % jaarlikse salaris verhoging sat sy in 2016 sal ontvang wanneer sy haar maksimum salaris sal haal.</p> <p>✓ ✓ ✓ $10\ 000 / 116\ 000 \times 100 = 8,6\%$</p>	(3) (2) (4)

3.2

3.2.1	<p>Finansiële Rekeningkunde Enige geldige verduideliking ✓✓ Finansiële Rekeningkunde handel oor die verlede se finansiële inligting – gebruik die verlede se inligting om besluit aangaande die besigheid te neem.</p> <p>Bestuursrekeningkunde Enige geldige verduideliking ✓✓ Bestuursrekeningkunde handel oor toekomstige vooruitsigte van finansiële inligting – gebruik vooruitsigte om pro-aktiewe besluite aangaande die besigheid te neem.</p>	(4)
3.2.2	<p>Waarom is dit belangrik vir Jack om 'n kontantbegroting vir elke finansiële jaar voor te berei?</p> <p>Enige geldige verduideliking, bv. Goeie betuursbeplanning Identifiseer probleme vooraf Vermeerder interne kontrole/beheer oor ontvangste en betalings ✓✓✓</p>	(3)
3.2.3	<p>Jack wil ook 'n Kode van Besigheidsetiek voorberei om in die kantoor uit te stal. Verduidelik kortliks hoekom dit 'n goeie ideë is, en lys drie punte wat hy in die kode van etiek vir die besigheid moet insluit.</p> <p>Enige geldige verduideliking acceptable, e.g.</p> <p>Rede: Anige een, bv. ✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skep klandisiwaarde wat goed vir winste is • Lei die besigheid in morele gedrag – lei werkers en werkgewers in hul gedrag • Skep vertroue in die besigheid onder aandeelhouders <p>Punte om in te sluit – enige drie geldige punte: ✓✓ ✓✓ ✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoë vlak van gehalte diens aan kliënte voorsien deur die werkers bv. wagte moet nie aan diens slaap nie • Regverdige hantering van werkers – goeie werksomstandighede • Aanspreeklikheid vir besluite geneem – liewer as verskonings • Integriteit • Betroubaarheid • Professioneel • Respek • Vertroulikheid 	(8)

<p>3.2.4</p>	<p>Was dit nodig vir die besigheid om 'n lening in 2006 uit te neem en te begroot vir 'n verhoging van die lening in 2007? Verduidelik kortliks. Voorsien twee redes vir jou antwoord.</p> <p>Opinie: Ja / Nee ✓</p> <p>verduideliking – enige twee geldige redes ✓✓ ✓✓</p> <p>indien JA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die kontant aan die einde van die jaar word verwag om laag te wees • Daar is hoë uitgawes wat betaal moet word • Die lening is nodig om te help met die betaling van die voertuig en die oorsese reis <p>Indien NEE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morsing op onnodige betalings bv. oorsese reis, sokker klub, duur voertuig • Salaris verhogings is te hoog – kan verminder word • Sy onttrekkings is oormatig en het baie verhoog en is oor-begroot 	<p>(5)</p>
<p>3.2.5</p>	<p>Gary is baie gelukkig dat die salarisse, lone en werkgewers se bydrae vir 2006 goed beheer was. Identifiseer drie ander bedryfsuitgawes wat goed in die 2006 finansiële jaar beheer was, en noem syfers om jou mening te ondersteun.</p> <p>Enige drie: Besonderhede ✓ ✓ ✓ Syfers ✓✓ ✓✓ ✓✓</p> <p>Opleiding – onder-begroot met R4 000</p> <p>Telefoon & elektrisiteit – onder-begroot met R3 500</p> <p>Onderhoud – onder-begroot met R4 000</p> <p>Motor uitgawes – onder-begroot met slegs R1 000</p> <p>Verversings – oor-begroot met slegs R100</p> <p>LW: Rente, Onttrekkings, ens is nie bedryfsuitgawes nie</p>	<p>(9)</p>
<p>3.2.6</p>	<p>Bereken die getal ure wat elke sekuriteitswag gewerk het:</p> <p>✓ ✓ ✓ ✓</p> <p>R823 200 / R70 per hour / 6 guards = 1 960 hours</p> <p>Bereken die lone wat hulle per uur verdien het.</p> <p>✓ ✓ ☑ ☑</p> <p>R141 120 / 6 guards / 1 960 hours = R12 per hour</p>	<p>(8)</p>

3.2.7 **VERSLAG VIR JACK MASHEGO RAKENDE LONE VERHOGINGS**

HIERDIE PUNTE WORD VOORSIEN OM MERKERS TE HELP IN DIE ASSESSERING VAN SKRIFTE – GEBRUIK ASSEBLIEF DIE MATRIKS OM PUNTE TOE TE KEN

HIERDIE IS SOMMIGE VERWAGTE ANTWOORDE – ANDER GELDIGE ANTWOORDE IS OOK AANVAARBAAR

Punte wat Jack se opinie sal ondersteun:

- Die 8% verhoging wag aangebied word is groter as die inflasie koers
- Uniforms word voorsien
- Opleiding word voorsien
- Sokker klub is vir serkers gestig
- Die kontantvloei is 'n probleem (lening was nodig)
- Oorsese reis vir Gary is nodig om die bedryf van die besigheid te verbeter
- Hy is geregtig tot die opgehoopte inkomste vir sy eie doeleindes

Punte wat die wagte sal noem:

- Onregverdigde behandeling van kategorieë van werkers – sekuriteitswagte kry nie Medies- en Pensioenvoordele nie
- Verversiens word nie aan sekuriteitswagte voorsien nie
- Kantoor werkers ontvang verhogings van 20% (Sarah) of 73% (Gary)
- Onnodige spandering op oorsese reis
- Voertuig vir Jack is uitmatig veral dat hy baie min tyd by die besigheid spandeer
- Nepotisme – hy gee 'n voordelige werk aan sy broer.
- Die groot verskil tussen R70 en R12

Punte wat Jack in aanmerking behoort te neem wanneer hy die begroting heropstel:

- Gelykverdig die verhoging in salarisse en lone
- Gelykverdig die voordele bv. werkgewer se bydrae, verversings, ens
- Gebruik een van sy ander besighede om die motor te finansier
 - Verminder sy onttrekkings tot 'n aanvaarbare bedrag in vergelyking met die verdienste van ander aandeelhouders
- Betaal die lening terug om rente te bespaar
- Neem meer sekuriteitswagte in diens en brei die besigheid uit

(18)

MATRIKS VIR VRAAG 3.2.7

	Vlak 1	Vlak 2	Vlak 3	Vlak 4	TOTAAL
	0 punte	1-2 punte	3-4 punte	5-6 punte	
Begrip van Jack se perspektief	Kandidaat identifiseer geen geldige punte nie	Kandidaat identifiseer en verduidelik een geldige punt	Kandidaat identifiseer en verduidelik meeste van die geldige punte	Kandidaat identifiseer en verduidelik duidelik dat die verhoging die inflasiekoers oorskry, dat ander voordele voorsien word, en die kontantvloei situasie	6
Begrip van die wagte se perspektief	Kandidaat identifiseer geen geldige punte nie	Kandidaat identifiseer en verduidelik een geldige punt	Kandidaat identifiseer en verduidelik meeste van die geldige punte	Kandidaat identifiseer en verduidelik duidelik ongelykhede in verhogings, onnodige spandering, en nepotisme	6
Dink kreatief oor die begroting	Kandidaat identifiseer geen geldige punte nie	Kandidaat identifiseer en verduidelik een geldige punt	Kandidaat identifiseer en verduidelik meeste van die geldige punte	Kandidaat identifiseer en verduidelik regverdigheid in betaling en voordele, en kreatiewe maniere om kontantvloei te verbeter	6
					18

4.1	<p>Verduidelik wat beteken AARP.</p> <p>Enige aanvaarbare verduideliking ✓✓ Algemene Aanvaarbare Rekeninkundige Praktyk Reels om rekeninkundige prosedures te beheer</p>	(2)														
4.2	<p>Daar is 'n bedrag vir Diverse Uitgawes wat 10 verskillende items soos verversing en koerante insluit, in die Proefbalans. Watter AARP beginsel word hier toegepas. Noem en verduidelik die toepassing van die beginsel.</p> <p>Beginsel van materialiteit ✓ Enige inligting wat belangrik vir die leser is moet uitgelig of afsonderlik gewys word. Omgekeerd, onbelangrike inligting moet nie uitgelig word nie (aangesien dit verwarring veroorsaak). ✓✓</p>	(3)														
4.3	<p>Bereken die korrekte netto wins nadat die addisionele inligting in berekening gebring is.</p> <table border="1" data-bbox="365 919 1146 1171"> <tr> <td>Netto wins vir konsep Inkomstestaat</td> <td>112 604</td> </tr> <tr> <td>Plus: Erfbelasting vooruitbetaal</td> <td>✓✓637</td> </tr> <tr> <td>Plus: Oninbare skulde verhaal</td> <td>✓✓580</td> </tr> <tr> <td>Min: Handelsvoorraad tekort</td> <td>✓✓(1 500)</td> </tr> <tr> <td>Min: Huur inkomste (vooruit ontvang)</td> <td>✓✓✓(3 300)</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>☑109 021</td> </tr> </table>	Netto wins vir konsep Inkomstestaat	112 604	Plus: Erfbelasting vooruitbetaal	✓✓637	Plus: Oninbare skulde verhaal	✓✓580	Min: Handelsvoorraad tekort	✓✓(1 500)	Min: Huur inkomste (vooruit ontvang)	✓✓✓(3 300)				☑109 021	(10)
Netto wins vir konsep Inkomstestaat	112 604															
Plus: Erfbelasting vooruitbetaal	✓✓637															
Plus: Oninbare skulde verhaal	✓✓580															
Min: Handelsvoorraad tekort	✓✓(1 500)															
Min: Huur inkomste (vooruit ontvang)	✓✓✓(3 300)															
	☑109 021															

4.4

CHRISTY CHETTY DYF HANDEL AS TRENDY SKOENE
NOTAS TOT DIE BALANSSTAAT OP 30
SEPTEMBER 2006

Ekwiteit - Eienaarsbelang (Kapitaal)	
Saldo op laaste dag van vorige jaar	✓✓ 570 000
Netto wins vir die jaar/tydperk	☑ 109 021
Addisionele kapitaal bygedra	✓ 50 000
	729 021
Onttrekkings [28 000 (✓)+ 2 600 (✓)]	☑✓✓ (30 600)
Saldo op die laaste dag van die huidige jaar	☑ 698 421

(8)

Handels- en ander krediteure	
Handelsdebiteure	✓✓ 13 565
Lenings (terugbetaalbaar binne 12 maande)	✓✓ 25 000
Opgeloopte uitgawes	✓✓ 682
Vooruitontvangde inkomste	☑✓ 3 300
	☑ 42 547

(9)

4.5 Sien Balansstaat op volgende bladsy.

4.6	<p><i>Stem jy saam dat die waarde van Grond & Geboue, Voertuie en Toerusting teen kosprys in die finansiële state getoon moet word. Verduidelik.</i></p> <p>Indien ja: Die historiese beginsel van AARP vereis dat alle vaste bates teen kosprys aangeteken word. ✓✓</p> <p>Dit is belangrik om te weet wat dit 'n besigheid kos om 'n bate te bekom, byvoorbeeld indien jy dit wil verkoop. ✓✓</p> <p>Indien nee: Grond en Geboue sou onder waarde wees teen Historiese koste ✓✓</p> <p>Toerusting en voertuie sou meer as werd wees teen Historiese koste omdat dit in waarde verminder ✓✓</p>	(4)
-----	---	-----

4.5

**CHRISTY CHETTY DYF HANDEL AS TRENDY SKOENE
BALANSSTAAT OP 30 SEPTEMBER 2006**

BATES	
Nie- bedryfsbates	☒ 650 000
✓ Vaste bates [450 000 + 145 000 + 45 000]	☒ ☒ ☒ ☒ 640 000
✓ Finansiële bates	☒ 10 000
Bedryfsbates	☒ 135 968
✓ Voorraad [110 000 – 1 500 – 2 600]	☒ ☒ ☒ ☒ 105 900
✓ Handels- en ander debiteure [18 750 + 580 + 420 + 637]	☒ ☒ ☒ ☒ 20 387
✓ Kontant en kontantekwivalente [8 831 + 850]	☒ ☒ ☒ 10 551
TOTALE BATES	☒ 785 968
EKWITEIT EN LASTE	
Eienaarsbelang	☒ 698 421
Nie- bedryfslaste	☒ 45 000
✓ Lening van Credbank [70 000 – 25 000]	☒ ☒ ☒ 45 000
Bedryfslaste	☒ 42 547
✓ Handels- en ander krediteure	☒ 42 547

	TOTALE EKWITEIT EN LASTE	☒ 785 968
--	---	---

*Metode punte
toegeken
hierbo is vir die
korrekte
prosesse van
bymekaar tel
en plasing van
syfers. Indien
die finale
antwoord
verkeerd is
word
individuele
punte toegeken
in die
bewerkings.*

(34)

4.6 Sien vorige bladsy

**BEANTWOORD SLEGS VRAAG 5 OF VRAAG 6;
MOENIE BEIDE VRAE BEANTWOORD NIE**
VRAAG 5**BEREKENINGE VAN FINANSIËLE AANWYSERS**

	ANTWOORDE	VERGE LYKINGS
	2006	2005
5.1.1 BRuto wins op verkope	☒ ☒ 44,4 %	37,5 %
$120\ 000 / 270\ 000 \times 100$ ✓ ✓ ✓		
Bruto wins op koste van verkope	80%	60%
Bedryfs uitgawes op verkope	12,9%	20,8%
5.1.2 Bedryfswins op verkope	☒ ☒ 31,5 %	16,7 %
$85\ 000 / 270\ 000 \times 100$ ✓ ✓ ✓		
Netto wins op verkope	33,3%	19,4
5.1.3 Verdienste op ekwiteit	☒ ☒ 36 %	11,2 %
$90\ 000 / 250\ 000 \times 100$ ✓ ✓ ✓		
Bedryfskapitaal verhouding	1,5:1	4:1
5.1.4 Vuurproefverhouding	☒ ☒ 0,7 : 1	2,5:1
$(75\ 000 - 42\ 000) : 50\ 000$ $33\ 000 : 50\ 000$ ✓✓ ✓		
5.1.5 Solvabiliteitsverhouding	☒ ☒ 4,9:1	11 : 1
$(240\ 000 + 75\ 000) : (50\ 000 + 15\ 000)$ $315\ 000 : 65\ 000$ ✓✓ ✓✓		

(26)

5.2.1	<p>Moet sy tevrede wees met die bedryfswins en die beheer oor die bedryfsuitgawes? Verduidelik.</p> <p>Ja ✓. Die bedryfswins het verhoog van R24 000 tot R85 000. ✓✓ Bedryfswins op verkope het verhoog vanaf 16,7% tot 31,5% ✓✓ Bedryfsuitgawes op verkope verhoog vanaf 20,8% tot 12,9% ✓✓</p>	(7)
5.2.2	<p>Het die besigheid die vermoë om sy korttermyn skuld, sonder enige probleme, te betaal?</p> <p>Verlaging in die likiditeits verhouding, bedryfsverhouding 1,5:1 en vuurproefverhouding 0,7:1 ✓✓</p> <p>Likide bate van R33 000 is nie meer as die bedryfslaste van R50 000 ✓✓✓</p> <p>Maak staat op die verkoop van voorraad om skuld te vereffen ✓✓✓</p>	(8)
5.2.3	<p>Vergelyk die opslag in 2005 met die opslag in 2006. Hoe het die verandering in opslag die bedrywighede van Malopo Curios beïnvloed. Was die verandering in opslag 'n wyse besluit? Verduidelik</p> <p>Tendens in opmerk % vanaf 60% tot 80% ✓✓ Positiewe effek op verkope, verhoog vanaf R144 000 tot R270 000 ✓✓ Positiewe effek op bruto wins, verhoog vanaf R54 000 tot R120 000 ✓✓</p> <p>Ja, dit was 'n goeie besluit. ✓</p>	(7)
5.2.4	<p>Verdien Cynthia 'n aanvaarbare opbrengs op haar belegging in die besigheid? Verduidelik</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Neiging in opbrengs 2004/2005 11 % → 36% ✓✓ ▪ Vergelyk die opbrengs met alternatiewe beleggings ✓✓ <p>Gevolgtrekking: Opbrengs is baie gunstig ✓✓</p>	(6)
5.3	<p>Lys drie faktore wat sy in berekening moet neem wanneer sy besluit hoeveel voorraad sy moet aanhou</p> <p>Enige drie geldige faktore ✓✓ ✓✓ ✓✓</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Te veel voorraad is in bedryfskapitaal opgesluit ▪ Oorskot voorraad is blootgestel aan diefstal, beskadiging, ens. ▪ Die dra van te veel voorraad kan lei tot verouderde items wat nie verkoop kan word nie. ▪ Assesseer die aanvraag na die produk. ▪ Aard van produk met verwysing na veroudering 	(6)

6.1 GROOTBOEK VAN UMGABA MEUBILEERDERS DEBITEURE KONTROLE

2006 Jun	1	Saldo	a/b	✓✓ 31 570	2006 Jun	30	✓ Bank & korting (44 460 + 2 040)	CRJ	✓✓✓ 46 500
	30	✓ Verkope	DJ	✓✓ 55 350			✓ Debiteureafslag (3 700 + 705)	DAJ	✓✓✓ 4 405
		✓ Bank (740 + 540)	KBJ	✓✓✓ 1 280			✓ Diverse Rekeninge	GJ	✓✓ 440
		✓ Kleinkas	KKJ	✓ 350			Saldo	c/d	☑ 37 633
		✓ Diverse Rekening (250 + 70 + 108)	AJ	✓✓✓✓ 428					
				88 978					88 978
2006 Jul	1	Saldo	a/d	☑ 37 633					(29)

6.2

6.2.1	Noem die dokument wat die inskrywing van R34 500 aan die kredietkant ondersteun. Faktuur ✓✓	(2)
6.2.2	Gee een moontlike verduideliking vir die inskrywing van R500 aan die kredietkant. Enige geldige verduideliking: ✓✓ Rente gehef deur 'n krediteur Oordrag deur 'n debiteur met 'n krediet saldo Krediteur is gekrediteer om 'n fout te herstel ens.	(2)
6.2.3	Krediteure het aan Umgaba Meubileerders kontantkorting van R420 vir vroegbetaling toegestaan. Hoeveel is aan hulle betaal? R46 580 ✓✓	(2)
6.2.4	Die krediteurelys op 30 Junie toon 'n totaal van R12 200. Watter aksie behoort die boekhouer te neem? Verduidelik kortliks. Enige geldige verduideliking, insluitend opsporing van 'n fout in die AL of KJ	(2)

6.2.5	<p>“Umgaba Meubileerders is nie gelukkig met die gehalte van meubels wat hulle van hulle voorsieners ontvang nie”. Voorsien ‘n syfer met ‘n verduideliking om jou mening te staaf.”</p> <p>Die KAJ syfer van R6 900 wys oormaat terugsending in verhouding met die KJ syfer (Kandidate moet meld dat dit meer is as 20% van krediet verkope) ✓✓✓</p>	(3)
6.2.6	<p>“Die krediteure word te spoedig betaal”. Verduidelik kortliks, deur syfers te kwoteer om jou mening te ondersteun. “</p> <p>Enige geldige verduideliking, meld syfers: Saldo het verminder vanaf R28 000 tot R8 900 omdat betalings wat, R47 000 behels, die begin saldo en meer as die helfte van die huidige maand se krediet verkope verteenwoordig. ✓✓ Normale krediet terme is 30 dae, hulle betaal vinniger as dit ✓</p>	(3)

6.3

6.3.1	<p>Behalwe Edgars, watter maatskappy het die beste uitslae in die groep gehad?</p> <p>CNA ✓</p> <p>Watter maatskappy het die mees teleurstellende uitslae in die groep getoon?</p> <p>Jet ✓</p>	(2)
6.3.2	<p>Waarom het Edgars, volgens hierdie artikel, teleurstellende handelsuitslae in die winterseisoen van verlede jaar gehad?</p> <p>Onvoorsiene warm winter ✓✓</p>	(2)
6.3.3	<p>Edgars beskryf een van die produkte, selfone. as ‘lae-opbrengs’. Waarom hou Edgars aan om hierdie produk te verkoop as dit ‘lae-opbrengs’ is?</p> <p>Enige geldige verduideliking, bv. Selfone lok klante na winkel Ten minste dra hul steeds tot die wins by Daar is ‘n vraag na die produk ✓✓</p>	(2)

6.3.4	<p>Edcon is waarskynlik gelukkig met die feit dat 84% van hul debiteure in omloop is en kan koop. Na jou mening, waarom het Edcon goeie debiteure wanneer ander besighede sukkel om hulle debiteure betyds te laat betaal? Verduidelik kortliks.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Enige geldige verduideliking, bv ✓✓✓✓ ▪ Goeie keuring van debiteure ▪ Goeie interne kontrole bv. Aanmaning, state ▪ Strategiese aanmoediging vir debiteure om Edgars gunstig te oorweeg bv. tydskrifte ▪ Voorkom om op krediet te koop indien rekening agterstallig is 	(4)
6.3.5	<p>Volgens hierdie artikel, is 80 000 vonnisse met betrekking tot oninbare skulde landwyd uitgereik. Gestel dat 25% van hierdie oninbare skulde Edcon klante is, sal dit 'n groot bekommernis vir Edcon wees? Verduidelik kortliks deur syfers te kwoteer om jou mening te ondersteun.</p> <p>Omvang van oninbareskulde van Edcon: $80\ 000 \times 25\% / 4.1\ m \times 12 = 5.9\%$ ✓✓✓✓</p> <p><i>Indien kandidate bereken $80\ 000 \times 25\% \times 4.1\ m = 0,5\%$ ken dan drie punt toe.</i></p> <p>Verduideliking: Enige geldige verduideliking wat ooreenstem met die kandidaat se berekenings soos hierbo. ☒☒☒</p>	(7)